

raadsmededeling

onderwerp	VN-verdrag Handicap
zaaknummer	Z/19/121229/271712
portefeuillehouder	H.J.T. Nieuwenhuis
team	Bestuur, Strategie & Bedrijfsvoering
opgesteld door	M.J.P. Tönnissen & P. van der Meij
datum voorstel	2 februari 2021

Geachte raad,

mededeling | Op 14 juli 2016 is het VN-verdrag Handicap (hierna: het verdrag) in werking getreden. Als onderdeel van dit verdrag gaan gemeenten aan de slag om de gemeente en de samenleving in het algemeen voor een ieder toegankelijk en inclusief te maken. Gedurende 2020 is de stand van zaken geïnventariseerd en via deze raadsmededeling informeren wij u hierover. Daarnaast willen wij u meenemen in de ambities voor het komende jaar en daarbij horend tijdspad.

Het VN-verdrag Handicap

Het doel van het verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de rechten van personen met een handicap. Daaronder vallen mensen met een langdurige fysieke, psychische en/of verstandelijke beperking. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre de gemeente en samenleving toegankelijk kan worden gemaakt voor ouderen met (beginnende) dementie, slechthorenden en/of slechtzienden. Ons denkpatroon en daaruit voortvloeiend beleid maakt onderscheid tussen "normaal" en een "handicap", daarbij wordt de samenleving te vaak ingericht op gebruik door de "normale" gebruiker. Het ligt in de geest van het verdrag om dit patroon te veranderen naar een "design for all"-patroon dat niet alleen diegenen met een handicap dient, maar waarin een ieder zich kan vinden en niet zal worden gehinderd in deelname aan de maatschappij.

Uit het verdrag komt een drietal verplichtingen voort:

1. Voldoen aan gestelde wettelijke normen

De politieke en burgerlijke rechten worden geacht direct door gemeenten en overheid verzekerd te worden. Binnen economische, sociale en culturele domeinen krijgt de gemeente tijd om deze stap voor stap binnen het beleid mee te nemen en hier regelingen voor te treffen. Het borgen van toegankelijkheid voor de doelgroep binnen beleid mag in de huidige actualisatiecyclus worden meegenomen. Daarmee zou Oegstgeest in 2025 toegankelijk beleid op alle domeinen kunnen voeren.

Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz)

In artikel 2 van de Wgbh/cz is voor degene tot wie het 'verbod van onderscheid' zich richt, de verplichting opgenomen om naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hem een onevenredige belasting vormen. Doel is om discriminatie op grond van een handicap tegen te gaan. Deze wet is van toepassing op een aantal sectoren, te weten: arbeid, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, direct op het beroep gericht onderwijs (praktijkonderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs), wonen, openbaar vervoer en goederen en diensten.

Kieswet

Binnen de kieswet is de gemeente verplicht zorg te dragen dat alle stemlokalen toegankelijk zijn voor een ieder, dat kiezers met een handicap met inachtneming van privacy kunnen stemmen en dat er ondersteuning wordt geboden aan kiezers met een handicap die dat verlangen.

Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning

In de Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning is vastgesteld dat gemeenten uitvoering zullen geven aan het verdrag. Door middel van het 'Amendement Van der Staaij en Bergkamp' is vastgesteld dat de lokale inclusieagenda zal worden samengevoegd met andere plannen om zo voor het sociale domein één integraal plan op te stellen.

Wet banenafpraak

De quotumregeling binnen de Wet banenafpraak stelt het aan overheden verplicht om aan een bepaald quotum voor het bieden van banen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te voldoen.

2. Opstellen van een lokale inclusieagenda

Een ander uitvoeringspunt vanuit het verdrag is het opstellen van een zogeheten 'lokale inclusieagenda'. Dit plan geeft duidelijk aan hoe de gemeenteraad uitvoering geeft aan het verdrag en welke stappen er gezet en acties ondernomen worden om te borgen dat doelgroep zelfstandig en zonder verdere beperkingen mee kan doen in de maatschappij.

3. Niets over ons zonder ons

De laatste verplichting vanuit het verdrag is het uitgangspunt: "niets over ons zonder ons". Hierbij gaat het om participatie van de doelgroep bij de implementatie van dit verdrag en het opstellen en uitvoering van de lokale inclusieagenda. Dit uitgangspunt is opgenomen in de 'Leidraad voor Participatie in Oegstgeest' die uw raad op 25 juni 2020 heeft vastgesteld.

Stand van zaken Oegstgeest

Naar aanleiding van de verplichtingen uit het VN-verdrag hebben wij geïnventariseerd in hoeverre de gemeente Oegstgeest al voldoet. In bijlage 1 kunt u teruglezen, in bovenstaande volgorde van het VN-verdrag, hoe we er momenteel in onze gemeente voor staan en mee bezig zijn.

Daarbij houden we rekening met de verschillende soorten handicaps en waar de meest logische koppeling ligt bij de respectievelijke beleidsterreinen. Daarnaast kiezen we voor natuurlijke en logische momenten om bestaand beleid, plannen en richtlijnen aan te passen. Dit is in lijn met het VN-verdrag en toegestaan.

Oegstgeest inclusief & toekomstperspectief

De ambitie is om in 2021 te komen tot een lokale inclusieagenda via een participatietraject, in lijn met onze leidraad voor burgerparticipatie. Hieruit volgt ook een plan van aanpak, waarin de raad ook keuzes kan maken op basis van ambitieniveau, wenselijkheid, noodzakelijkheid en kosten.

De volgende tijdslijn zien we momenteel voor ons:

1. Werving & concept inclusieagenda

In februari werven wij een uitvoerend projectleider. In maanden maart t/m juni gaat de projectleider aan de slag met:

- het opstellen van een concept inclusieagenda op basis van de uitgevoerde inventarisatie. Per beleidsterrein en aandachtspunt uit het VN-verdrag valt aan te geven waarop aanvullende maatregelen en aanpassingen mogelijk zijn;
- het vormgeven van een burgerpanel voor het participatietraject;
- een beeldvormende raadsvergadering (commissie burger), waardoor wij uw wensen en ambitieniveau per thema kunnen polsen en meenemen.

2. Burgerparticipatie

Deze concept inclusieagenda willen wij tijdens en na de zomer middels een participatietraject toetsen, bediscussiëren en vervolmaken met de burgers in ons dorp. Hierbij willen wij vooral inwoners betrekken die tot de doelgroep van het VN-verdrag behoren, door middel van bestaande contacten en een oproep via ons participatieplatform *Doe Mee Oegstgeest*, sociale media en andere communicatiekanalen. Na de oproep vormen wij een panel waar we de verschillende thema's doorlopen en input ophalen.

Daarbij willen wij u de kanttekening meegeven dat dit tijdsfad afhankelijk is van voldoende deelname en respons van burgers en hun beschikbaarheid. Daarnaast vraagt de huidige situatie omtrent corona om een digitale participatievorm. Wij zijn echter voorzichtig optimistisch dat wij hier de nodige input mee kunnen ophalen bij onze burgers.

3. Vaststellen lokale inclusieagenda & concept plan van aanpak

Voor het jaareinde zouden we dan bij u terugkomen met de getoetste inclusieagenda, met:

- een duidelijk inzicht in wat eventueel nog wettelijk moet ('need to have');
- inzicht in de uitgevoerde burgerparticipatie: wat is verder wenselijk ('nice to have') en welke prioriteit stellen gehandicapte inwoners uit ons dorp;
- keuzes in ambitieniveau, inspannings- en kosteninschatting per thema.

Ten eerste oordeelsvormend in de commissie burger, om te checken of alle zaken uit de beeldvormende vergadering van Q2 2021 goed vertaald zijn en daarna besluitvormend.

Wij stellen op basis van de vastgestelde agenda een plan van aanpak op voor uitvoer van de verschillende ambities per 2022.

bijlage(n) | Bijlage 1 - inventarisatie stand van zaken gemeente Oegstgeest

Burgemeester en wethouders van Oegstgeest

de secretaris
J. Versluis

de burgemeester
E.R. Jaensch